

Montae
& Partners

Blogreeks WTP

Deel 1

**Ingroeien: met een ander puzzelstukje
leg je niet dezelfde puzzel**

Het eerste debat over de Wet toekomst pensioenen (WTP) in de nieuwe samenstelling van de Tweede Kamer zit erop. Heeft het debat ook iets opgeleverd? Jazeker! We hebben een eerste indruk gekregen van de vele nieuwe pensioenwoordvoerders van de Tweede Kamerfracties. We hebben gehoord hoe de verschillende Kamerfracties op dit moment – een half jaar na invoering van de WTP – in de wedstrijd zitten. We hebben verbetervoorstellen voorbij zien komen en ook gezien dat daar in de Tweede Kamer nog weinig consensus over bestaat.

Demissionair minister Schouten zette direct de verhoudingen op scherp door op voorhand aan te kondigen geen uitvoering te geven aan een motie rondom ingroeivarianten als die zou worden aangenomen. Kamerlid Joseph (NSC) heeft deze motie vervolgens eerst aangepast en daarna aangehouden. Het laatste woord over een ingroeivariant is daarmee nog niet gezegd. Hoog tijd om in dit blog wat meer duiding te geven bij het ingroeien.

Ingroeien: uitgesteld uitvaren

Bij ingroeien blijven de reeds opgebouwde pensioenaanspraken en rechten achter in de nFtk omgeving. Voor de opgebouwde aanspraken en rechten wijzigt er dus niets. Nieuwe pensioenopbouw vindt plaats in een premieovereenkomst conform het nieuwe pensioenstelsel. Het opgebouwde pensioenkapitaal/-vermogen in het nieuwe pensioenstelsel wordt vervolgens op de

pensioendatum - of desgewenst in een bepaalde periode voor de pensioendatum - aangewend voor de aankoop van een pensioenuitkering in het nFtk uitkeringscollectief.

Ingroeien zou kortweg omschreven kunnen worden als 'uitgesteld uitvaren'. 'Uitvaren' omdat in tegenstelling tot bij invaren de reeds opgebouwde aanspraken en rechten niet worden overgedragen van het oude naar het nieuwe stelsel, maar toekomstig op te bouwen pensioenkapitaal in het nieuwe stelsel wordt aangewend voor aankoop van pensioen binnen de nFtk-omgeving. 'Uitgesteld' omdat de overheveling naar de nFtk-omgeving niet plaatsvindt op de WTP-transitiedatum, maar op de pensioeningangsdatum of eventueel in de periode daaraan voorafgaand. Consequentie is dat bij ingroeien automatisch wordt gestuurd op een vaste uitkering en de deelnemer zelf actie moet ondernemen in het geval een variabele uitkering gewenst is.

Ingroeien als alternatief of extra optie?

Demissionair minister Schouten heeft in januari 2024 in antwoord op Kamervragen bevestigd dat een interne notitie is opgesteld waarin ingroeien "een sierlijk alternatief" voor invaren wordt genoemd. In diezelfde Kamervragen laat Joseph in het midden of zij ingroeien ziet als alternatief voor - dat wil zeggen in de plaats van - invaren of als extra optie naast invaren. In het Kamerdebat leek zij vooral te hinten op ingroeien als extra optie. Dat kan echter ook een politiek-strategische keuze zijn. Wellicht wil zij eerst bewerkstelligen dat ingroeien een plaats krijgt in de wet en speculeert zij er vervolgens op dat de analyse door de parlementaire advocaat (of een vervanger) over de juridische risico's en mogelijke aansprakelijkheid van het invaren voor de Staat, pensioenfondsen, werkgevers en het rechtstelsel sommige Kamerfracties op andere gedachten brengt ten aanzien van invaren. Haar motie om deze analyse te laten uitvoeren is door de Tweede Kamer immers aangenomen. Bovendien hangt nog altijd de discussie over het invoeren van een deelnemersreferendum rondom invaren in de lucht. Dat zou ertoe kunnen leiden dat niet invaren – en daarmee de ingroeivariant – een potentieel grotere reikwijdte krijgt.

Ieder alternatief/optie - of dat nu een invaarvariant of een ingroeivariant is - brengt voor- en nadelen met zich mee. Dat is nu eenmaal inherent

aan een grote stelselwijziging zoals de WTP-transitie. Zo is een voordeel van de ingroeivariant dat de reeds opgebouwde aanspraken en rechten ongemoeid blijven. De discussie over eigendomsrechten die rondom invaren wordt gevoerd, speelt dan bijvoorbeeld niet. Een nadeel van het wettelijk faciliteren van de ingroeivariant is bijvoorbeeld dat daarmee een extra optie en derhalve extra complexiteit aan het pensioenstelsel wordt toegevoegd.

Er zijn geen voordelen in de politiek; er zijn belangen, dat is alles

Zowel voor invaren als ingroeien zijn diverse argumenten pro en contra aan te dragen, onder meer vanuit juridisch en uitvoeringstechnisch perspectief. Politiek is echter geen harde wetenschap. Zoals de Franse dichter en schrijver Alfred de Vigny in zijn werk *Cinq-Mars* (1826) benoemde: "Er zijn geen voordelen in de politiek; er zijn belangen, dat is alles".

Die belangen spelen ontegenzeggelijk ook binnen het WTP-dossier. De WTP maakt onderdeel uit van het in 2019 tussen kabinet en werkgevers- en werknemersorganisaties gesloten Pensioenakkoord. Door deze partijen is afgesproken dat eventuele nadelen voor het te verwachten pensioen als gevolg van de overstap naar het nieuwe pensioenstelsel adequaat en kostenneutraal worden gecompenseerd. Het invaren van liggend pensioenvermogen is daarbij een belangrijke bron van compensatie. Indien gekozen wordt voor ingroeien in plaats van invaren valt een

belangrijke compensatiebron weg. Werkgevers zullen naar verwachting niet bereid zijn om de extra compensatielast die hierdoor ontstaat voor hun rekening te nemen. Dat was immers ook nadrukkelijk niet de afspraak die kabinet en werkgevers- en werknemersorganisaties hebben gemaakt in het Pensioenakkoord.

Met een ander puzzelstukje leg je niet dezelfde puzzel

Invaren is daarmee een belangrijk puzzelstukje in de complexe WTP-puzzel. Bij de uitwerking van de WTP-transitie hangen de kernonderdelen (pensioencontract, invaren, compensatie) nauw met elkaar samen. Indien hier het puzzelstukje invaren wordt vervangen door een ander puzzelstukje (ingroeien), kan niet meer dezelfde puzzel worden gelegd. Het is begrijpelijk dat Kamerlid Van Kent (SP) hier tijdens het WTP-debat van 17 januari 2024 aandacht voor heeft gevraagd, net als voor enkele andere aandachtspunten met betrekking tot de ingroeivariant.

De tijd vormt een potentieel struikelblok voor ingroeien

Het lijkt erop dat Kamerlid Joseph met het aanhouden van de motie tijd 'koopt' voor verdere uitwerking van een ingroeivariant die op voldoende steun kan rekenen in de Tweede Kamer. De tijd vormt echter ook een potentieel struikelblok. Transitieplannen moeten

uiterlijk per 1 januari 2025 zijn afgerond en ingediend bij de pensioen-uitvoerder. Die datum komt snel dichterbij.

De eerste transitieplannen zijn inmiddels ingediend en veel andere partijen zijn al in een vergevorderd stadium met hun arbeidsvoorwaardelijke WTP-afspraken inclusief het invaarvraagstuk. De koploper pensioenfondsen gaan al per 1 januari 2025 over op het nieuwe pensioenstelsel. Stilzitten en afwachten is geen optie, want er ligt nu eenmaal een aangenomen wet.

Wij verwachten voorsnog niet dat partijen die reeds een (principe)besluit tot invaren hebben genomen massaal last minute nog van koers wijzigen. Eventueel ingroeien lijkt in dat geval alleen in beeld te kunnen komen bij circa een kwart van de pensioenfondsen en APF-kringen die volgens gegevens van DNB afstevenen op niet invaren. Het ingroeien is in dat geval een vervolgoeue op het besluit om niet in te varen. Ook dan geldt echter dat het voor de partijen aan de arbeidsvoorwaardentafel belangrijk is om op zeer korte termijn helder te hebben of ingroeien daadwerkelijk een (wettelijk gefaciliteerde) optie wordt. Indien bij niet invaren vervolgens gekozen wordt voor de ingroeivariant, kan dit immers impact hebben op andere keuzes die gemaakt worden ten aanzien van (de invulling) van het pensioencontract. Zo

bezien leidt ook bij niet invaren een ander puzzelstukje (in de vorm van ingroeien) naar verwachting tot een andere puzzel.

Met de naderende deadline van 1 januari 2025 voor het transitieplan heeft de politiek hoe dan ook weinig tijd te verliezen voor de keuze om ingroeien al dan niet wettelijk te faciliteren. Wat de uitkomst van de politieke discussie ook gaat zijn, laten we vooral hopen dat hier op korte termijn duidelijkheid over komt.

Meer weten?

Heeft u vragen naar aanleiding van dit blog of bent u benieuwd naar wat wij voor u kunnen betekenen? Wij gaan graag met u in gesprek. Neem gerust contact met ons op.

Frank Janse

frank.janse@montaepartners.nl

+31 (0)6 21 97 64 62

Ramona van Wijk

ramona.van.wijk@montaepartners.nl

+31 (0)6 21 36 74 01